MARKERS OF DISCOURSE STRUCTURE AND THEIR ROLE IN ARGUMENTATION

Aurelia Nicoleta Pavel (Dicu), PhD Student, University of Bucharest

Abstract: There is no doubt that most of the discourses, no matter the specific realization of them (oral or written), bear the seeds of intentionality, in the sense that the producer, knowingly or not, tries to impose her point of view over the addressees'. The first step in carrying out our purposes is to order in a certain manner the arguments that advocate the own opinion. An important role in the process of articulating them in a chain of reasoning is played by the discourse markers we name here markers of discourse structure. After a short theoretical review about the matter, we have selected from Romanian journals some examples for further analysis with the intention of pointing up the relation between the markers of discourse structure, argumentative structure and arguing a point of view.

Keywords: argumentation, discourse analysis, markers of discourse structure, argumentative structure, assertive acts

I. Introducere

Proliferarea pragmaticii, a studiului limbii în contextul concret al utilizării sale, a fost rezultatul unei schimbări fundamentale în perspectiva din care aceasta în mod obișnuit era analizată. S-a trecut astfel de la o concepție descriptivistă a limbii la una funcționalistă a limbajului ca mijloc de comunicare.

Marșând pe această idee s-a conturat opinia, considerată de către unii lingviști exagerată, că activitatea lingvistică înseamnă în sine argumentare[1]. Deși s-au ridicat voci care au oferit drept contraexemplu enunțurile cu precădere informative[2], nu putem să nu admitem totuși că, deși în principiu neutre din punct de vedere argumentativ, intenția comunicativă legată indisolubil de actul comunicării face ca alegerea vocabularului, a registrului, a modalității de structurare a discursului să fie motivată, în sensul că se urmărește receptarea optimă a mesajelor ale căror purtătoare sunt. Acest lucru duce însă la o schimbarea în universul cognitiv al destinatarilor, lucru ce constituie un prim pas în activitatea de a convinge.

[1]Pasul premergător îl identificăm la Austin şi mai apoi Searle care consideră limbajul în comnicare ca un tip particular de a acționa. Mult mai târziu Ducrot afirmă că limba n-are nimic informativ în ea, ea nefiind croită să descrie stări de lucruri.

[2] Se pot adăuga aici enunțurile exhortative ; acestea însă nu rareori sunt însoțite de enunțuri justificative (argumentative) care să le asigure un maxim de eficiență. Excepție fac ordinele pe cale ierarhică care se impun prin regulamente

BDD-A22394 © 2014 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 01:55:52 UTC)

Lăsând de o parte așa-numita funcție pur informativă, după cum se vede nici ea întrutotul „inocentă" argumentativ, în cazul de față considerăm utilă abordarea limbii și a utilizării sale din perspectiva socialului. Ține de esența unei comunități ca membrii acesteia să relaționeze în atingerea atât a scopurilor comune cât și a celor individuale. Coeziunea unui grup de indivizi este asigurată de comunicare, iar comunicarea presupune deopotrivă schimbul și negocierea informației. Ceea ce receptăm ne definește realitatea, ceea ce comunicăm o modifică pe a interlocutorului. Nu vorbim deci de o realitate unică, ci de realități diferite modelate fiecare în parte de percepția personală asupra lucrurilor, rezultantă a interacțiunii dintre experiență, educație și procese bio-psihologice. Medierea între multiplele realități ale membrilor unei societăți se realizează prin neîntrerupte tratative care vizează stabilirea unui numitor comun între acestea. În acest punct intervine persuasiunea, activitatea de a convinge pe celălalt. Aceasta dispune de o gamă largă de mijloace de realizare, dintre care impunerea propriei opinii prin argumentare, verbală sau scrisă după caz, joacă un rol preponderent. În sensul ei larg, putem considera argumentare orice concatenare de raționamente care constituie discursul și-l orientează către o concluzie ce servește vorbitorului drept sprijin pentru opinia pe care acesta o avansează.

Lucrurile, însă, nu sunt chiar atât de simple, întrucât o comunicare eficientă presupune considerarea sensului literal al afirmațiilor făcute prin prisma intențiilor vorbitorilor, a informațiilor suplimentare desprinse de aceștia din context și a prezumțiilor ce se fac în baza cunoștințelor împărtășite de participanții la discurs. Ținând cont de toate acestea, argumentarea ca activitate comunicațională poate fi tratată ca un act de vorbire complex al cărui succes este condiționat în opinia lui Eemeren și Grootendorst de îndeplinirea unor condiții de identificare și de corectitudine. [3] Astfel conform celor doi autori **condițiile de identificare** trebuie îndeplinite pentru un act de vorbire de argumentare (opinie) exprimat prin enunțurile 1,2…,n cu privire la un conținut propozițional *p* sunt:

1. *Condiția cu privire la conținutul propozițional*: enunțurile 1,2…,n constituie actele de vorbire elementare în care s-a asumat responsabilitatea propozițiilor exprimate.
2. *Condiția esențială*: realizarea constelației de acte de vorbire (exprimate prin enunțurile 1,2,…,n este considerată ca o încercare din partea vorbitorului de a justifica *p*, adică de a-și convinge interlocutorul de acceptabilitatea punctului să de vedere (pozitiv sau negativ) cu privire la *p*.

Condițiile de corectitudine sunt la rândul lor de două tipuri:

3. *Condiții pregătitoare*:
   a) Vorbitorul crede că interlocutorul nu acceptă (sau cel puțin, nu acceptă automat sau în întregime) punctul său de vedere cu privire la *p*.[4]
   b) Vorbitorul crede că interlocutorul e pregătit să accepte propozițiile exprimate în actele de vorbire elementare 1,2,…,n.
   c) Vorbitorul crede că interlocutorul este pregătit să accepte constelația de acte de vorbire elementare 1,2,…,n ca o justificare acceptabilă a lui *p*.

[3]Cei doi autori, după cum ei înșiși declară, preiau și dezvoltă noțiunea de condiții de reușită (felicity conditions) a lui Austin pe care o aplică actului de vorbire complex al argumentării.

[4] În acest caz cei aceștia atrag atenția că se încadrează în această condiție atât cazurile de raționament ipotetic în care argumentarea se realizează de parcă aceste condiții de corectitudine ar fi îndeplinite (deși se știe că nu sunt) cât și situația în care vorbitorul pleacă în argumentare de la un conținut *p* aparent asumat pentru ca mai apoi prin *reductio ad absurdum* să fie invalidat. Ceea ce contează în acest din urmă caz este intenția avută în vedere încă de la început, caz în care asumarea conținutului *p* nu este decât una temporară și făcută cu scopul de a facilita demonstrația lui *non p* (opinia în fapt demonstrată).

BDD-A22394 © 2014 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 01:55:52 UTC)

4. *Condiții de responsabilitate*:
   a) Vorbitorul crede că punctul său de vedere cu privire la *p* este acceptabil.
   b) Vorbitorul crede că propozițiile exprimate în actele de vorbire elementare sunt acceptabile.
   c) Vorbitorul crede că constelația de acte de vorbire elementare 1,2,…,n este o justificare acceptabilă a *p*.[5]

Cu alte cuvinte într-o afirmație de tipul: Laura este bine pregătită, știe limba engleză și e tânără. E potrivită pentru postul de secretară la firma noastră, putem identifica:

- La nivel propozițional patru acte de vorbire elementare exprimate prin propozițiile:
  1. Laura este bine pregătită
  2. Laura știe engleză
  3. Laura este tânără
  4. E potrivită pentru postul de secretară la firma noastră

La nivel textual primele trei reprezintă argumentarea, iar ultimul punctul de vedere sau concluzia logică. Toate laolaltă constituie un act de vorbire complex care pentru a avea succes trebuie să îndeplinească:

Condiția cu privire la conținutul propozițional: asumarea responsabilității cu privire la propozițiile (1)-(3)

Condiția esențială: realizarea (pronunțarea) propozițiilor (1)-(3) ca încercare din partea vorbitorului de a-l convinge pe interlocutor de acceptabilitatea punctului său de vedere: Laura e potrivită pentru postul de secretară.

Condițiile pregătitoare:

a) Vorbitorul crede că interlocutorul său nu acceptă (sau nu acceptă automat sau în întregime) punctul de vedere exprimat în propoziția (4)
b) Vorbitorul crede că interlocutorul va accepta propozițiile (1)-(3)
c) Vorbitorul crede că interlocutorul va accepta constelația (1)-(3) ca o justificare a propoziției (4)

Condițiile de responsabilitate:

a) Vorbitorul crede că punctul de vedere exprimat prin propoziția (4) este acceptabil
b) Vorbitorul crede că propozițiile exprimate în (1)-(3) sunt acceptabile
c) Vorbitorul crede că (1)-(3) împreună luate pot constitui o justificare acceptabilă pentru propoziția (4)

Efectul comunicațional scontat: interlocutorul va înțelege că (1)-(3) au fost realizate ca argumente în favoarea propoziției E potrivită pentru postul de secretară la firma noastră.

Efectul interactiv: acceptarea de către interlocutor propozițiilor (1)-(3) ca justificare a propoziției (4).

Neîndeplinirea vreuneia dintre condiții poate face ca: actul în sine să fie inutil (încălcarea condițiilor pregătitoare), vorbitorul să fie sancționat pentru furnizare de informații false (încălcarea condiției cu privire la conținutul propozițional), să fie invalid ca argumentare (încălcarea condiției esențiale – de exemplu realizarea afirmațiilor de mai sus ca ironie sau în glumă).

[5] Traducerea și adaptarea noastră din ediția a-II-a în limba spaniolă aprobată de autori: *Argumentación, Comunicación y Falacias* (2006:52)

BDD-A22394 © 2014 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 01:55:52 UTC)

Cât privește *condițiile de responsabilitate* s-ar putea argumenta că, dat fiind că țin de forul interior al vorbitorului, neîndeplinirea lor nu înseamnă neapărat că argumentarea nu-și poate atinge finalitatea atâta timp cât interlocutorul o acceptă, exemplu în acest sens putând fi pledoaria avocatului apărării care, deși nu crede neapărat în succesul constelației de argumente aduse, reușește să convingă jurații în ciuda vinovăției clientului său (nu vorbim aici de corectitudinea afirmațiilor – condiție cu privire la conținutul propozițional – întrucât se știe că afirmațiile mincinoase atrag după sine sancțiuni penale severe, iar deontologia profesională a avocatului nu-i permite să recurgă la astfel de mijloace). Condiționat fiind de îndatorirea sa legală (apărarea cât mai bine a clientului) chiar și în acest caz avocatul pledant este ținut să selecteze argumentele cele mai avantajoase pentru clientul său, și să își construiască pledoaria astfel încât să-și atingă țelul, adică să fie convingătoare pentru jurați și judecători, ceea ce automat presupune îndeplinirea condițiilor de responsabilitate. Un avocat care nu crede în acceptabilitatea argumentării sale, a pierdut procesul înainte de a începe, iar pledoaria devine goală de conținut.

În astfel de situații nu doar argumentele în sine vor conta pentru efectul interactiv vizat, ci și cum au fost ordonate, comentate, înlănțuite într-un raționament coerent, un rol important jucându-l marcatorii discursivi[6]. Studiul acestora, după cum am mai afirmat, se justifică mai ales prin faptul că, alături de alte modalități de contextualizare și nuanțare a ceea ce enunțul pune la dispoziția participanților la discurs, aceste particule, sintagme și uneori chiar propoziții orientează prin conținutul lor instrucțional interpretarea argumentelor și inferențelor.

În exemplul discutat mai sus, informația relevantă e conținută în cele patru acte de vorbire care laolaltă constituie enunțul (1.Laura este bine pregătită/ 2.Laura este tânără/ 3.Laura știe engleză/ 4. Laura e potrivită pentru postul de secretară)

Dispoziția propozițiilor în enunțul discutat urmează schema logică a unui entymeme[7] cu premisa majoră implicită (Criteriile de angajare în postul de secretară sunt: buna pregătire a candidatului, cunoașterea limbii engleză, încadrarea într-o anumită limită de vârstă) și o premisă minoră (Laura este bine pregătită, știe limba engleză și e tânără) care duc la concluzia că Laura e potrivită pentru postul de secretară.

Vorbitorii (protagonistul – cel care inițiază discuția și antagonistul – partenerul său de discuție care ridică obiecții, contestă, pune la îndoială afirmațiile celui dintâi) au însă posibilitatea să nuanțeze schemele logice. De exemplu fără a schimba conținutul informativ enunțul de mai sus se poate formula astfel:

1) Laura este bine pregătită, tânără și în plus știe limba engleză. Ca urmare e potrivită pentru postul de secretară la firma noastră.
2) Laura în primul rând este bine pregătită, în al doilea rând știe engleză și mai este și tânără. Ce-i mai lipsește pentru postul de secretară la firma noastră?

[6] În lucrarea *Marcatorii discursive în limba română. Aspecte terminologice și delimitare conceptuală* plecând de la modelul spaniol am propus o definiție și o clasificare a marcatorilor discursivi. În prezentul articol continuăm în aceeași notă; astfel înțelegem prin **marcatori discursivi** acele **„unități lingvistice invariabile fără funcție sintactică în cadrul predicației propoziționale, având o misiune ce vizează discursul: aceea de ghida, în concordanță cu proprietățile lor sintactice, semantice și pragmatice, inferențele care se realizează în actul comunicării prin organizarea și asigurarea progresiei tematice a acestuia sau prin furnizarea de informații despre atitudinea vorbitorului în legătură cu conținutul comunicării."**

[7] Silogism incomplet.

BDD-A22394 © 2014 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 01:55:52 UTC)

Este limpede pentru orice vorbitor de limbă română că enunțul inițial și cele două variante ale lui nu au întocmai același efect asupra interlocutorului.

Laura este bine pregătită, știe limba engleză și e tânără. E potrivită pentru postul de secretară la firma noastră putem afirma că este neutră față de variantele sale întrucât, dacă vorbitorul se limitează la o curbă intonațională asertivă (fără a emfatiza suprasegmental anumite elemente de discurs), interlocutorul o receptează ca pe o constatare urmată de o concluzie care, în contextul angajării de personal și a prezentării altor candidate care întrunesc mai puține criterii, poate funcționa ca recomandare.

În varianta 1), însă, introducerea lui *și în plus* schimbă premisa majoră implicită în sensul că interlocutorul va înțelege că în ce privește criteriile de selecție, obligatorii sunt buna pregătire și limita de vârstă, cunoașterea limbii engleze fiind un avantaj demn de luat în seamă. Marcatorul consecutiv *ca urmare* explicitează relația logică rămasă implicită în enunțul de la care s-a plecat, asigurându-se astfel eliminarea oricărui echivoc în interpretare. Prin ușurarea la maxim a sarcinii interlocutorului, vorbitorul se implică în decodificare, mesajul fiind astfel asumat personal ceea ce face ca, pragmatic, enunțul să capete un mai limpede caracter de recomandare.

În cazul 2), dimpotrivă, criteriile care primează sunt în ordinea în care au fost enumerate buna pregătire, cunoașterea limbii engleze, iar datorită lui *și* modal, vârsta ca un plus binevenit (nu însă obligatoriu). Concluzia, de data aceasta, ia forma unui act de vorbire indirect. Întrebarea, retorică prin enumerarea anterioară a criteriilor deja îndeplinite, face ca eventualele obiecții ale interlocutorului să fie blocate, iar răspunsul superfluu. Nu mai este vorba de o recomandare, ci mai degrabă de o impoziție (e cea mai potrivită, trebuie angajată) prin care vorbitorul încearcă să forțeze mâna interlocutorului.

Deși schema de analiză (din perspectiva îndeplinirii condițiilor de reușită) aplicată exemplului de mai sus vizează discursul în forma sa dialogală nu înseamnă că, cu anumite modificări, nu se poate aplica și discursului argumentativ monologal oral sau scris. În acest caz, *condiția cu privire la conținutul propozițional, condiția esențială, condițiile pregătitoare* și *condițiile de responsabilitate* continuă să rămână în picioare. *Efectul comunicațional* și *interactiv* (care îl vizează de fapt pe interlocutor) au în vedere de data aceasta nu un partener real de discuții, ci unul *mut* înzestrat cu un anumit profil (psihologic, social, politic, ocupațional, ș.a.m.d.) de care autorul discursului ține cont în construirea acestuia. Argumentarea se va structura, astfel, în jurul eventualelor obiecții fie după modelul dezbaterii orale (autorul se dedublează pentru a îndeplini ambele roluri: protagonist/antagonist), fie prin anticiparea și blocarea lor prin progresia discursului ca înlănțuire de raționamente către o anumită concluzie.

În exemplele de mai sus vedem cum anumite unități lingvistice, irelevante din punct de vedere al aportului la conținutul informativ, ajută la interpretarea acestuia, jucând un rol foarte important în inferențele pe care părțile le fac în actul comunicării. Acestea condiționează și netezesc actul argumentării întrucât, din motive de economie a limbajului și împărtășire a contextului situațional, parte din informație în comunicare este adesea lăsată implicită.

Datorită faptului că asemenea elemente de coerență și coeziune discursivă intervin atât în comunicarea orală cât și în textul argumentativ, vom considera noțiunea de argumentare în sensul său larg ca înlănțuire de raționamente ce susțin un punct de vedere și nu ca dezbatere a acestuia în spațiul interacțiunii verbale.

În cele ce urmează vom trece la analizarea succintă, în câteva exemple extrase din presă, a modului în care o parte dintre aceste expresii sau elemente lexicale, numite **marcatori de**

BDD-A22394 © 2014 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 01:55:52 UTC)

structurare discursivă sau **structuratori ai informației,** intervin în prelucrarea informației și în ce măsură au relevanță argumentativă.

II. Marcatorii de structurare discursivă

În comunicare discursul oral sau scris avansează cel mai adesea prin schimburi continue și liniare între locutori și/sau prin progresia logică a ideilor. Necesitatea, însă, de rezolva unele probleme ce intervin pe parcurs face ca această linearitate să fie întreruptă de intervenții secundare care vin să lămurească, să precizeze, să nuanțeze, să reordoneze părți din mesaj. În acest punct intervin, printre alții, și marcatorii de structurare discursivă.

Funcția acestora, afirmă Portolés în capitolul *Los marcadores* din Gramática Descriptiva de la Lengua Española (GDLE de acum înainte), este „metadiscursivă dat fiind că afectează ordonarea și organizarea discursului". Finalitatea acestora este deci de a oferi informație cu privire la informație, mai exact de a indica cum să se opereze cu conținutul enunțului pentru a se ajunge la mesajul avut în vedere de emițătorul său. Dintre aceștia, cei care „grupează mai mulți membrii ai discursului ca parte a unui comentariu" – **ordonatorii** – au un rol preponderent demarcativ, pe câtă vreme cei care „introduc un nou comentariu" – **comentatorii –**, sau cei care „introduc un comentariu lateral cu privire la schema discursului anterior" – **digresorii** – adaugă acestuia și alte valori metadiscursive[8] și argumentative.

În cele ce urmează ne vom concentra atenția asupra relevanței argumentative a câtorva dintre marcatorii de structurare a informației.

1. **Ordonatorii**, de deschidere (*în primul rând*, *pe de o parte* etc), de continuare (*în al doilea/ al treilea… rând, pe de altă parte, la fel, în același fel, în același mod* etc) sau de închidere (*în ultimul rând, în cele din urmă* etc.) a discursului au două funcții primordiale: în primul rând, indică locul pe care îl ocupă un membru discursiv în ansamblul unei secvențe discursive ordonată pe părți; și, în al doilea rând, prezintă ansamblul respectivei secvențe ca un comentariu unic, iar fiecare parte ca un subcomentariu.

Din punct de vedere argumentativ, exemplul de mai sus Laura în primul rând este bine pregătită, în al doilea rând știe engleză și mai este și tânără. Ce-i mai lipsește pentru postul de secretară la firma noastră? arată că, dincolo de cele două funcții mai sus menționate, ordonarea argumentelor poate avea relevanță inferențială.

Ordonatorii capătă , însă, o mai pregnantă relevanță argumentativă când sunt utilizați abuziv. Răsturnarea ordinii logice a argumentelor poate fi semnalul unei argumentări falacioase cum se poate observa în exemplul de mai jos[9] în care ordonatorul în primul rând obligă lectorul să considere *supraviețuirea* milițiilor argument prevalent față de *îmbogățirea* acestora introdusă de în al doilea rând. Cititorul este forțat astfel să inverseze succesiunea logică a motivațiilor unor

[8] Briz și Hidalgo consideră marcatorii cu funcții metadiscursive „reazeme, autentice puncte de sprijin ale discursului prin care interlocutorii par să asigure ordinea și organizarea acestuia. […][dat fiind că] împreună cu intervențiile și interschimburile (de informație precizarea ns.) permanente și liniare, există adesea în conversație intervenții și interschimburi discontinue, imbricate, încrucișate, interconectate, intercalate. Ei bine, asemenea marcatori înlesnesc sau favorizează posibilitatea de a apărea aceste interschimburi non-liniare. Ei fac parte dintr-o strategie de rezolvare a problemelor „comunicative". Plecând de la acești marcatori locutorii (vorbitor-interlocutorul său – interlocutor-vorbitor) pot reveni asupra celor spuse anterior, pot detalia, explica, clarifica, solicita explicații sau lămuriri, pot preciza, nuanța sau rearanja mesajul, dacă strategic și comunicativ o consideră necesar."(trad. ns.)

[9] Reluăm acest exemplu din lucrarea noastră anterioară *Marcatorii discursivi și discursul argumentativ*, în curs de publicare în volumul GIDNI I.

BDD-A22394 © 2014 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 01:55:52 UTC)

asemenea acte reprobabile. Argumentarea este una de tip **ad misericordiam**. Efectul urmărit este concluzia rămasă implicită: situația este complexă (nu se poate judeca cu ușurință), milițiile deși se dedau la acte reprobabile, nu au încotro (trebuie să supraviețuiască), îmbogățirea reprezintă doar un efect secundar.

„Motivațiile milițiilor care acționează în regiunile Kivu de Nord și Kivu de Sud sunt complexe. Lucrări care le studiază consideră că se situează pe trei planuri. Un prim plan presupune controlul unor zone miniere, trafic de armament, colectare de taxe protecție de la populație, prădare a populației și menținerea unor rute de aprovizionare. Scopul pentru aceste acțiuni constă, în primul rând, în supraviețuire, iar în al doilea rând în îmbogățire."

(În Geopolitics.ro/ – *Cel mai sângeros conflict de la Al Doilea Război Mondial* de Alexandru Sârbu)

2. **Marcatorii de comentariu** sunt aceia care prezintă membrul discursiv pe care îl introduc ca un nou comentariu cu privire la fragmentul discursiv anterior și față de care acesta se distinge prin abordarea unui subiect diferit. E cazul comentatorilor: *așa stând lucrurile*, *ei bine*, *acestea fiind zise,* etc. După cum se poate vedea în exemplele următoare, acest tip de structuratori prezintă comentariul care-l precedă drept cadru care îl contextualizează pe cel care urmează. În funcție de conținutul informativ, cele două se pot afla în diverse raporturi logice.

Astfel, în următorul fragment, –„Fiind lider de grup la PP-DD, Fenechiu a reușit mereu să se folosească de tot ce a avut la îndemână – de la vechi cunoștințe, până la politicieni pe care i-a reprezentat în instanță –, pentru a obține ceva mai mult decât suma deputaților din subordine. Practic, grupului parlamentar PP-DD i s-a trecut cu vederea că a scăzut drastic în componență, lăsându-i-se beneficiile pe care le-a primit la început de mandat când era de trei ori mai numeros. Așa stând lucrurile, în prima zi a noii sesiuni parlamentare și prima zi de toamnă, Daniel Fenechiu a fost înlăturat din funcția de lider de grup al deputaților **PP-DD**, întrucât ar fi fost prea virulent la adresa lui Victor Ponta, a PSD și a actualei conduceri a **PP-DD** care a intrat la guvernare cu social-democrații."[10] – relația este de opoziție între strădaniile de a conserva privilegiile și noua situație: înlăturarea din funcția de lider, care implică pierderea acestora. Prezența marcatorului funcționează ca o subliniere a afirmațiilor anterioare asumate pe această cale de către autor și având ca efect aducerea în prim plan a legăturii dintre cei doi membri discursivi. Absența lui ar slăbi această legătură știrbindu-i mult din caracterul adversativ, și implicit argumentativ, înclinând balanța spre o interpretare a informațiilor ca fiind izolate, chiar dacă logic nu li se poate nega conexiunea.

Același lucru îl observăm și în exemplul ce urmează: „Încălzit de valul închipuitei solidarități populare, dl. Ponta îi etichetează drept „fascisto-comunistoizi" pe jurnaliștii care-l critică, iar prietenul domniei sale, Ghiță, avertizează: „Nu vom închide ochii atunci când vedem abuzuri, porcării și ilegalități! Acestea fiind zise, PSD intră în faza pe țară a luptei cu justiția, decretându-l martir între martiri pe numitul Duicu, zis Gioni Gazolină."[11] Acestea fiind zise explicitează conexiunea de tip concluziv dintre cei doi membri. Afirmațiile despre luările de poziții ale ante menționaților PSD-iști sunt argumente pentru concluzia introdusă de marcatorul în discuție. Omiterea lui ar îngreuna această interpretare (care ar cădea astfel exclusiv în sarcina

[10] În Ziuaveche.ro – *PP-DD pierde aproape tot în Parlament. Fenechiu, sfat de taină cu Crin Antonescu* de Matei Iliescu
[11] În Gândul.info – *Martiriul lui Gioni Gazolină* de Rodica Ciobanu

BDD-A22394 © 2014 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 01:55:52 UTC)

cititorului) datorită scindării la nivel sintactic a legăturii dintre cei doi membri discursivi prin pauza pe care, ortografic, punctul o impune în citirea textului corelată cu suprimarea funcției anaforice pe care, pe de altă parte, marcatorul o îndeplinește.

3. **Digresorii** introduc o temă marginală față de cea principală. Relația acestuia cu membrul discursiv anterior sau elemente din acesta variază de la inexistentă sau slabă până la pertinentă (chiar dacă digresorul semnalează îndepărtarea de tema propriu-zisă a discursului). Menționăm dintre aceștia pe cei mai frecvent întâlniți: *între noi fie vorba, apropo, a! (bine) că mi-am adus aminte, fiindcă a venit vorba, că veni vorba, ce voiam să spun!, în treacăt fie vorba/zis, în paranteză, mă rog* etc.

Dintre structuratori putem afirma fără urmă de îndoială că digresorii au cel mai pronunțat caracter argumentativ. În exemplul ce urmează, în treacăt fie zis introduce un comentariu lateral (*Elena Udrea a început să facă vizite la DNA*) celui anterior *nu turuie fără conținut ca Udrea*. Aportul informațional pe care îl aduce declanșează implicaturi relevante nu numai pentru fragmentul de discurs selectat ci, pe cale de consecință, pentru întregul articol de opinie care reprezintă o amplă argumentare în favoarea moto-ului acestuia *Dacă chiar nu-l vreți pe Ponta președinte, susțineți-l pe Iohannis. Sau, măcar, nu lucrați la anihilarea sa*!

Replică la reproșul „ că „neamțul“ vorbește împiedicat, că citește de pe prompter, că face gafe de exprimare” fragmentul de mai jos pune pe tapet „calitățile” oratorice ale celorlalți politicieni. Turuiala fără conținut a lui Udrea pare de-a dreptul benignă față de dezinvoltura agresivă a lui Băsescu, diletantismul de papagal al lui Antonescu și minciunile nerușinate a le lui Ponta. Comentariul, aparent fără legătură cu aceasta, o aduce, însă, în prim plan pe menționata doamnă prin sugerarea implicării în acte de corupție. Concluzia care se sugerează cititorului prin această tiradă argumentativă este că nici unul dintre defectele pe care contracandidații politici i le-au imputat lui Iohannis nu sunt atât de grave ca cele proprii.

„Iohannis nu e un papagal vorbitor ca Antonescu, nu are dezinvoltura agresivă a lui Băsescu, nu minte cu nerușinarea lui Ponta, nu turuie fără conținut ca Udrea (care, în treacăt fie zis, a început să facă vizite la *DNA*); cât despre gafe, toți fac, inclusiv Macovei - cu *„Nelson Mandela“*; e bine să ne uităm și la noi înșine, înainte de a da cu piatra. În plus, nu-i un trădător calificat precum Tăriceanu, nici nu are propteaua *SIE* precum Meleșcanu. Dar e *„provincial“*, mai auzim. Desigur, dar nu e majoritatea țării provincială?”[12]

III. Concluzie

Se constată în cele câteva exemple de mai sus că valorile argumentative ale structuratorilor de informație depind în foarte mare măsură de context și conținutul informativ al discursului precum și de raporturile logice ce se stabilesc între membrii discursivi afectați de aceștia. Prin utilizarea lor vorbitorul sau autorul unui text argumentativ poate răsturna dispoziția logică a argumentelor, le poate relaționa anaforic, sau poate contribui prin introducerea de precizări (marginale la nivel „local”, dar relevante în ansamblul argumentării) la susținerea concluziei avute în vedere. Prezența lor funcționează asemenea unor balize, care prin ordonarea și organizarea informației atrag atenția asupra conexiunilor pe care interlocutorul sau cititorul trebuie să le facă cu privire la conținutul comunicării. În plus, prin explicitarea raporturilor logice

[12] În Revista 22 - *Marea coaliție anti-Iohannis* de Andrei Cornea

BDD-A22394 © 2014 “Petru Maior” University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 01:55:52 UTC)

ce se stabilesc între părțile discursului se asigură o mai bună receptare a acestuia ceea ce implică și creșterea șanselor ca destinatarul mesajului să accepte raționamentul avansat.

Acknowledgements:

This work was supported by the strategic grant POSDRU/159/1.5/S/140863, Project ID 140863 (2014), co-financed by the European Social Fund within the Sectorial Operational Program Human Resources Development 2007 –2013.

Referințe bibliografice:

1. Blakemore, Diane: *Relevance and Linguistic Meaning – The Semantics and Pragmatics of Discourse Markers*, Cambridge University Press, Cambridge, 2002.
2. Carel, Marion: *Para un tratamiento argumentativo de la predicación*, în Discurso y Sociedad, publicație on line, vol. 2, n.4, 45-72, 2000.
3. Escandell Vidal, Victoria: *Introducción a la pragmática*, Editorial Planeta, Barcelona, 1996.
4. Flores Requejo, María José: *Los marcadores del discurso en el español peninsular y sus equivalencias en italiano*, vol. I, Ed. Aracne, Roma, 2012.
5. Fraser, Bruce: *Pragmatics Markers*, în Journal of Pragmatics, n.31, Cambridge, 1996.
6. Iten, Corinne: *Linguistic Meaning, Truth Conditions and Relevance*, Palgrave Macmillan, New York, 2005 Levinson, Stephen C.: *Pragmatics*, Cambridge University Press, Cambridge, 1983.
7. Moeschler, Jacques; Reboul Anne: *Dictionnaire encyclopédique de pragmatique*, Seuil, Paris, 1994.
8. Mosegaard Hansen, Maj-Britt: *The semantic status of discourse markers*, Lingua 104, pp.235-260, 1998.
9. Mosegaard Hansen, Maj-Britt: *A dynamic polysemy approach to DMs*, în Approaches to Discourse Particles, ed. Kerstin Fischer, Elsevier, Bremen, 2006.
10. Pavel (Dicu), Aurelia Nicoleta: *Marcatorii discursivi și discursul argumentativ*, Globalization, intercultural dialogue and national identity, vol I, pp. 580-588, Ed. Arhipelag XXI, Târgu Mureș (în curs de publicare).
11. Perelman, Chaim; Olbrechts-Tyteca, Lucie, *Tratat de Argumentare. Noua retorică*, Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2012.
12. Schiffrin, Deborah: *Discourse Markers*, Cambridge, 1987.
13. Sperber, Dan; Wilson, Deirdre: *Relevance. Communication and Cognition*, Blackwell Publishers, Oxford, 1995.
14. Van Eemeren, Frans H.; Houtlosser, Peter; Snoeck Henkemans, Francisca A.: *Argumentative Indicators. A Pragma-Dialectical Study*, Springer, Dordrecht, 2007.
15. Van Eemeren, Frans H., Grootendorst, Rob: *Argumentación, Comunicación y falacias. Una Perspectiva Pragma-dialectica*, ed. a-II-a, Ed. Ediciones Universidad Católica de Chile, Santiago, 2006.

BDD-A22394 © 2014 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 01:55:52 UTC)